

Hungerprojektets effektrapport 2016

Effektrapport 2016

Namn	Hungerprojektet
Organisationsnummer	802010-8315
Juridisk form	Stiftelse

Vad vill vår organisation uppnå?

Hungerprojektet är en global, ideell, strategisk organisation som verkar för att avskaffa hunger och fattigdom i världen.

Vision: En värld fri från hunger och fattigdom. Där alla människor lever ett hälsosamt, meningsfullt och värdigt liv som de själva har makt över.

Mission: Att avskaffa hunger och fattigdom genom att skapa banbrytande hållbara utvecklingsstrategier på gräsrotsnivå med kvinnor i fokus. Vi verkar även för att dessa strategier tillämpas i länder över hela världen.

Hungerprojektets förhållningssätt är att den som äger problemet också äger den bästa vägen till förändring. När visionen, engagemanget och lösningarna är människors egna har vi erfarenheten av att förändringarna blir bestående. Målet är att de samhällen vi är verksamma i på sikt inte ska vara beroende av Hungerprojektet. Målet är även att göra våra metoder replikerbara i de länder vi är verksamma i samt i andra länder med liknande förhållanden. I Sverige arbetar Hungerprojektet med utbildning, informationsspridning och insamling till de globala programmen.

Hungerprojektets långsiktiga mål är att vara en drivande kraft i förändringen av världssamfundets framtida utvecklingsstrategier och att våra hållbara gräsrotsstrategier ska tillämpas i allt större skala. För att uppnå detta krävs såväl utveckling som utökning av den egna programverksamheten. Det är även viktigt att utveckla samarbeten och driva ett effektivt påverkansarbete. Både Hungerprojektet globalt och i Sverige har tagit fram nya strategier för 2016-2020. Strategierna ligger i linje med de nya hållbarhetsmålen (Agenda 2030) med målet att vi ska ha avskaffat den extrema hungern och fattigdomen till 2030. Fram tills 2020 kommer Hungerprojektet globalt att fokusera på tre övergripande strategier:

Ökad effekt: Vi vill visa på att arbetet med utvecklingsprogram på gräsrotsnivå, som har kvinnor i fokus, ger konkreta och långsiktiga effekter för att förbättra människors levnadsvillkor. Vi kommer att sträva efter att skapa hållbara samhällen som själva kan driva sin egen utveckling. Detta ingår som en del av vår "self-reliance" strategi.

Spridning: I partnerskap med andra organisationer och intressenter kommer vi att arbeta med informationsspridning och påverkansarbete för att få fler att förstå effekten och resultatet av att arbeta med långsiktig utveckling på gräsrotsnivå.

Uppskalning: Vi vill få nationella regeringar och myndigheter att se nyttan av att arbeta med Hungerprojektets strategier och implementera dem som en del av deras egna strategier. Vi är även öppna för att gå in och arbeta i nya områden och inleda nya former för partnerskap.

För att nå dessa mål ska Hungerprojektet de kommande åren arbeta med kapacitetsutveckling inom organisationen för att effektivisera arbetet och förbättra dokumentationen av de effekter som våra program ger. Vi önskar även att utveckla vår kommunikation och få in fler investerare/samarbetspartners, vilket är en förutsättning för en expansion.

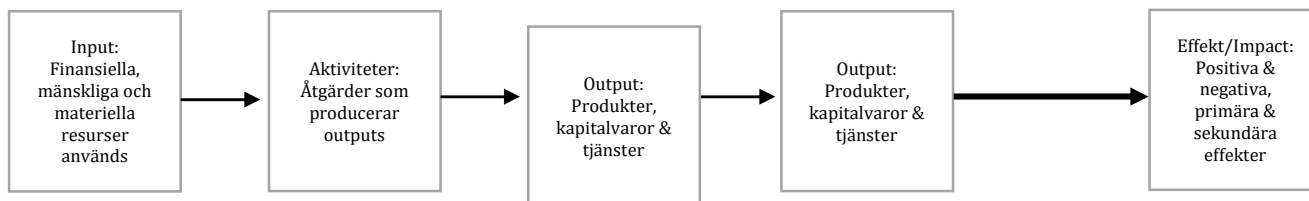
Som en ideell organisation kan vi inte på egen hand avskaffa hungern och fattigdomen i världen, men vi kan vara en pådrivande och viktig kraft i detta arbete. Hungerprojektet arbetade aktivt för att påverka framtagandet av FN:s Hållbarhetsmål genom att dela med oss av det vi lärt oss av vår programverksamhet. Hungerprojektet använder sig alltid av samma fråga när arbetet inom organisationen ska utvecklas och nya strategier ska implementeras i programländerna: Vad saknas som vi kan bidra med, för att kunna uppnå en värld utan hunger och fattigdom. Hungerprojektet har arbetat holistiskt i linje med FN:s åtta Millenniemål för att uppnå långsiktiga resultat. Numera utförs det arbetet hand i hand med de nya hållbarhetsmålen.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar vår organisation?

Hungerprojektet är en politiskt och religiöst obunden organisation som verkar i 22 länder. Varje land har en legal enhet registrerad utefter vad som passar just det landet. Varje enhet har sedan ett avtal med The Hunger Project och utgör en del av vårt globala nätverk. Nätverket Hungerprojektet delar en gemensam vision, strategi och metod för att avskaffa hungern i världen på ett hållbart och långsiktigt sätt.

Organisationen bildades 1977 i USA under den första Rome World Food Conference. Mellan åren 1977 och 1990 var Hungerprojektet en påverkansorganisation som arbetade med policypåverkan. Bland annat drevs en global kampanj för att sprida budskapet att det är möjligt att avskaffa hunger. Kampanjen siktade även på att en officiell distinktion mellan hunger och svält skulle antas. 1990 antog FN en distinktion mellan hunger och svält och under perioden 1990 – 2004 startade och utvecklade Hungerprojektet programverksamhet i länder i Afrika, Asien och Latinamerika. Det globala huvudkontoret ligger i New York, där programverksamheten och insamlingsverksamheten koordineras. Organisationen driver programverksamhet i 12 länder: Benin, Burkina Faso, Etiopien, Ghana, Malawi, Moçambique, Senegal, Uganda, Bangladesh, Indien, Mexiko och Peru. De länder som bedriver insamlingsverksamhet för att finansiera programverksamheten är: Australien, Holland, Japan, Kanada, Nya Zeeland, Schweiz, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA.

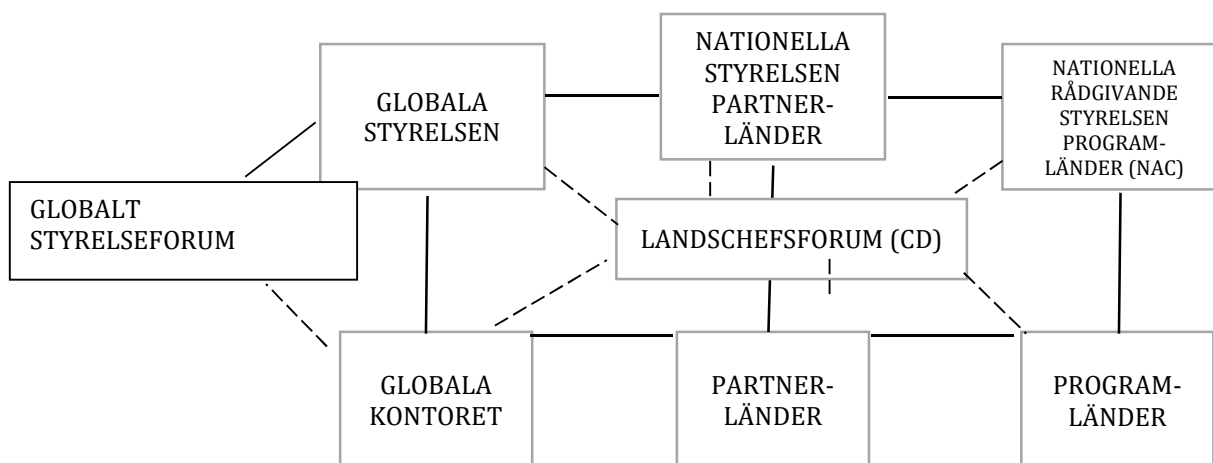
Det är främst i de 12 programländerna som vi kan prata om effekt eller impact. Det är i programländerna som organisationens strategier implementeras och det är där det går att följa den viktiga kedjan från input till impact, som sammanfattas enligt nedan:

Hittills har utvärderingen av organisationens aktiviteter varit inriktad på output och outcome, men utvärderingsarbetet håller på att förändras på en global nivå där resultaten samordnas och på nationell och lokal nivå där resultaten samlas in. Rapporteringen av resultat rör sig mot rapportering av effekt/impact.

Hungerprojektet Sverige (THP-S) är en mindre, professionell insamlingsstiftelse med åtta anställda. Stiftelsens ändamål är att lämna understöd och utbilda genom information och projektverksamhet, stödja hjälpmedelsverksamhet och främja vetenskaplig forskning. Målsättningen för THP-S såväl som den globala verksamheten är att skapa världsomfattande åtaganden för att avskaffa hunger och fattigdom.

Arbetsfördelningen inom det globala Hungerprojektet håller på att förändras och THP-S har haft en aktiv roll i denna förändringsprocess. Insamlingsländerna blir mer och mer delaktiga i programimplementering, liksom programländerna arbetar mer med insamling och strategiprocesser. Genom att decentralisera organisationen är syftet att bättre ta vara på den expertis som finns globalt. Målet med omorganisationen är att organisationen lättare ska kunna mäta och kommunicera effekten av insatserna i programländerna. Den globala strukturen som den ser ut i dagsläget sammanfattas i modellen nedan:

Den globala styrelsen

Den globala styrelsen består av framstående individer som arbetar med utvecklingsfrågor, policyarbete och demokrati- & affärsfrämjande. I denna grupp ingår även den globala Vd:n, som är Åsa Skogström Feldt, tidigare Vd för Hungerprojektet Sverige. En styrelsemedlem från den svenska styrelsen sitter även i den globala styrelsen. Syftet med styrelsen är att leda den globala organisationen. De sätter strategi och mål; godkänner budget och policy; arbetar med revisionsfrågor; säkrar organisationens tillgångar och anställer och rådgör med den globala Vd:n.

Globalt styrelseforum

Här träffas styrelseordförande för varje land för information och erfarenhetsutbyte.

Country Director forum (CD-forum)

Har bildats under 2015 och är ett forum där alla landschefer, från både program och partnerländer möts för att diskutera strategi och insamling för THP globalt.

Globala kontoret

Hungerprojektets globala huvudkontor ligger i New York. Här sitter den centrala ledningen för organisationen, arbetsledningen och administrativ personal för Hungerprojektet globalt. Förutom att arbeta med insamling i USA så stödjer det globala kontoret insamlingsländerna med uppföljning och utvärdering. Globala kontoret arbetar även med metod- och strategiutveckling. Huvudkontorets roll inkluderar även bland annat informationsspridning, global kommunikation, strategisk och operationell planering, finansiell övervakning och samordning av insamlade medel.

Insamlingsländerna: Insamlingsländerna är fristående ideella organisationer som verkar inom det globala nätverket Hungerprojektet (enligt avtal) och kontrolleras av nationella styrelser. Insamlingsländerna organiseras och verkar inom ramen för lagstiftningen i respektive land. Det primära syftet med insamlingsländerna är insamling och påverkansarbete. Insamlingsländerna övervakar och ger input på det utvecklingsarbete som sker på det globala kontoret och spelar även en mycket viktig roll för kommunikationen och påverkansarbetet inom Hungerprojektet globalt.

Programländerna: Hungerprojektets väletablerade underifrånperspektiv (bottom-up approach) innebär att varje organisation, samhälle och programland ses som starka och kapabla aktörer som själva äger lösningen på problemen med kronisk hunger och fattigdom. Programländerna är registrerade legala enheter inom nätverket Hungerprojektet och guidas av så kallade National Advisory Councils (NACs). Undantagen är Indien och Mexiko, som är registrerade som egna Non governmental organisations (NGO) med egna nationella styrelser.

I regel anställs programlandscheferna av det globala kontoret men arbetar i respektive programland. Syftet med NAC är att personer med lokal kännedom och med tidigare relevanta erfarenheter från bistånds- och utvecklingsarbete ska leda arbetet i programländerna framåt och knyta viktiga kontakter inom olika statliga institutioner. Det globala kontoret har huvudansvaret för programländerna men det pågår diskussioner kring hur det framtida arbetet inom nätverket ska organiseras.

Den globala revisionskommittén

Revisionskommittén övervakar finansiella ärenden och presenterar budget, revisioner och handlingsplaner för den globala styrelsen. I denna kommitté sitter en styrelsemedlem från Hungerprojektet Sverige.

Från och med år 2015 arbetar samtliga länder, både program- och partnerländer med 3-åriga budgetar och planer. Detta arbete koordineras från globala kontoret i New York. Tidigare arbetade vi med långsiktiga mål, som skulle stödjas av ettåriga budgetar. Anledningen till att vi nu har gjort om detta är att vi vill kunna vara så säkra som möjligt på att efterfrågan (det vill säga behovet hos programländerna) möts av utbudet (det vill säga vad de insamlade länderna tror sig kunna få i form av intäkter). Även programländerna förväntas vara aktiva i insamlingen från sina egna länder, vilket kan vara från regeringen och/eller andra

organisationer som är verksamma i landet. Vi har även upprättat ett regionalt kontor i Burkina Faso, som ska hjälpa de afrikanska länderna att på sikt samla in medel från organisationer som Afrikanska Unionen, Världsbanken etc.

Vilka strategier har vi för att uppnå våra mål?

Hungerprojektet arbetar i partnerskap med människor i Afrika, Asien och Latinamerika för att utveckla effektiva så kallade bottom-up strategier. Våra strategier grundar sig i en förändringsteori (Theory of Change) som identifierar en kausal väg som leder till förändring och förbättrade levnadsförhållanden i de samhällen där Hungerprojektet är verksamma. Målet är att strategierna ska skapa självförsörjande samhällen, där Hungerprojektets insatser endast ska behövas under en begränsad tid och utvecklingen sedan ska kunna upprätthållas av lokalbefolkningen och lokala myndigheter, eventuellt i partnerskap med andra lokala organisationer. Vår förändringsteori baseras på tre pelare, som tillsammans skapar en ledande, hållbar process.

Grundpelare

I vårt arbete utgår vi alltid från dessa tre grundpelare:

- 1. Social mobilisering** – För att förändra hela samhällen krävs en vision. Därför använder Hungerprojektet en workshop som kallas Vision, Commitment & Action. Här mobiliseras stora grupper av människor som tillsammans kan formulera sin vision och arbeta för att förändra sina samhällen.
- 2. Jämställdhet** - Hungerprojektet riktar insatser direkt mot kvinnor för att en stor del av världens problem beror på att kvinnor inte har samma sociala ställning som män. När kvinnor får makt och rätt att fatta beslut förändras hela samhällen.
- 3. Samarbete med lokala myndigheter** – Många människor i våra program känner inte till de rättigheter de har enligt lag. Vi organiserar människor på bynivå, utbildar dem om deras rättigheter och förbättrar relationen mellan invånare på olika politiska nivåer, så alla får möjligheten att utnyttja de resurser som de är berättigade till.

Kärnvärden

Hungerprojektets tio kärnvärden genomsyrar alla utvecklingsstrategier:

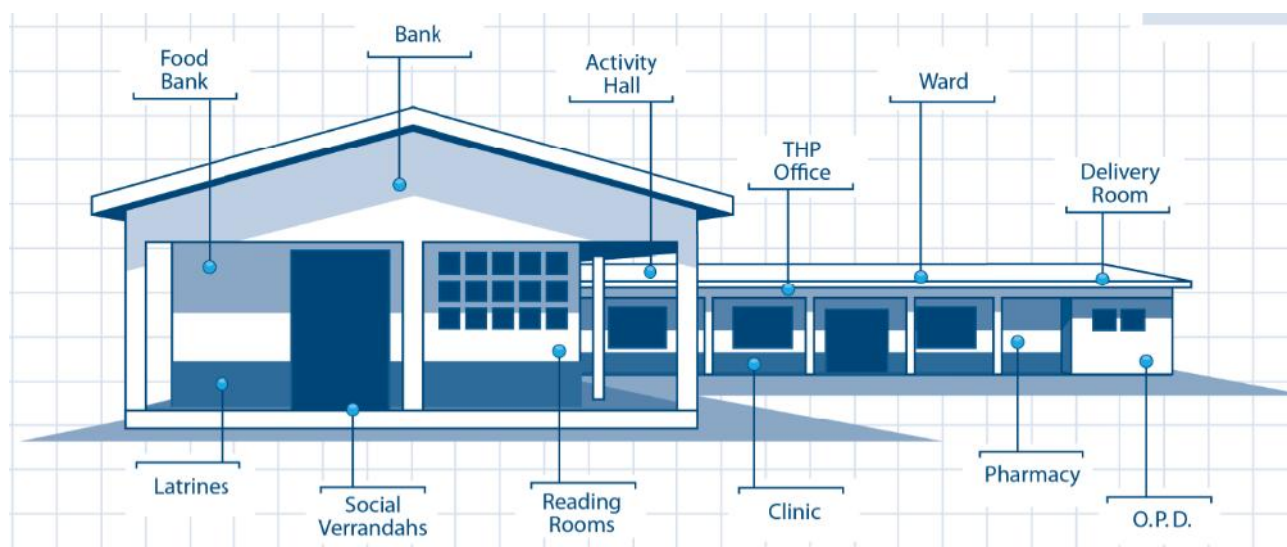
1. Människovärde
2. Jämlikhet
3. Egenmakt (empowerment)
4. Resultat
5. Partnerskap
6. Hållbarhet
7. Social förändring
8. Holistiskt tillvägagångssätt
9. Decentralisering
10. Föränderligt ledarskap

Epicenterstrategin - Afrika

I Hungerprojektets programländer i Afrika används den så kallade epicenterstrategin för att mobilisera och utbilda människor på landsbygden. Det är ett koncept för samhällsutveckling och utbildning. Allt börjar med en byggnad som fungerar som ett samhällscenter. Byggnaden blir en dynamisk samlingspunkt för ett kluster av 5 till 15 byar, där människors grundläggande behov ska tillgodoses, bland annat matsäkerhet, utbildning, jämställdhet, hälsa och miljö.

Epicentret drivs och ägs av befolkningen i det aktuella området och i snitt omfattar det ca 10 000 personer. Idag bedrivs epicenterstrategin i åtta länder: Benin, Burkina Faso, Etiopien, Ghana, Malawi, Moçambique, Senegal och Uganda.

Epicenterstrategin omvandlar ett samhälle i hunger och fattigdom som ofta karaktäriseras av beroende, resignation och könsdiskriminering, till ett samhälle där människor tar ansvar för att avskaffa sin egen hunger och fattigdom. Målet är att samhället ska uppnå självförsörjning, dvs. att ett epicenter kan finansiera och organisera sina aktiviteter med egen kraft utan stöd och hjälp från Hungerprojektet. För att avgöra om ett samhälle är självförsörjande eller inte utgår Hungerprojektet från ett 50-tal indikatorer som behöver vara uppfyllda för att man ska klassa ett epicenter som självförsörjande. Vägen till självförsörjning beräknas ta ca 8-10 år (se mer på sidan 22).

Planlösning epicenter

Själva epicenterbyggnaden, som är en viktig del av strategin, är en L-formad byggnad där människorna i området ska kunna tillgodose sina grundläggande behov. Utvecklingen inom epicenterstrategin sker i fyra faser och varje fas innefattar särskilda aktiviteter för att hålla upp deltagarnas aktivitetsnivå.

Hungerprojektets erfarenhet är att om människor inom epicentret själva genomför förändringarna så blir förändringarna hållbara och långsiktiga. Epicentret styrs av en demokratiskt vald epicenterkommitté och ägs av befolkningen i området. Målet är att epicentret ska uppnå självförsörjning. Det är under denna fas som epicentrets ekonomi utvecklas och epicentret börjar generera pengar.

Vidare stärks epicenterkommittén och kommittén förbereds för att helt och hållet ta över epicentret för att själva driva utvecklingen vidare (se s. 16 för mer information om självförsörjning).

Kvinnors ledarskap - Indien

Indien står som världens största demokrati inför stora utmaningar för att avskaffa hungern och fattigdomen i landet. Precis som i många andra länder är hunger och fattigdom som mest utspridd på landsbygden, där de största utmaningarna finns inom hälsa, utbildning, näring, befolkning och miljö. Utmaningar som kvinnor bär det främsta ansvaret för. För att kunna mobilisera människor för att arbeta mot en hållbar utveckling krävs att kvinnor får ta en betydande plats i det indiska samhället. Enligt indisk lag ska 30-50 % av platserna i Panchayats (byråd) vara reserverade för kvinnor. I teorin innebär det att över en miljon kvinnor i Indien skulle kunna ha en betydande position i samhället, men i praktiken ser det annorlunda ut. Många kvinnliga politiker får utstå hot och våld från både sin egen familj och andra bybor, som anser att kvinnor inte kan eller ska utföra männens jobb. Hungerprojektet arbetar därför med att informera och mobilisera kvinnor för att de ska kunna ta den plats som de har en laglig rätt till. Sedan fortsätter Hungerprojektet med att arbeta kontinuerligt och vara ett stöd för de kvinnor som vill ställa upp i valet under den femåriga mandatperioden de har blivit invalda till.

- **År 1: Ta steget och bli ledare** Här får de folkvalda kvinnorna genomgå en 3-dagars workshop som kallas Women's Leadership Workshop. Där får de bl. a. lära sig om sina rättigheter och skyldigheter som folkvald, stärka sitt självförtroende och skapa en vision och planer för vad de vill förändra under sin mandatperiod.
- **År 2: Leda och utveckla** Här arbetar Hungerprojektet med kvinnliga ledare för att skapa 'bottom up'-strategier så att byarna ute på landsbygden ska kunna tillgodose sina grundläggande behov, som till exempel tillgången till rent vatten. Det handlar även om att utvärdera och skapa planer för att ta vara på de resurser som finns, t. ex. via myndigheter.
- **År 3: Skapa nätverk** Hungerprojektet stöttar kvinnor att starta nätverk på distrikts- och statlig nivå för att kunna motverka byråkratiska hinder.

- **År 4: Ändra policies, leverera resultat** Här fokuseras arbetet på att försäkra att planer och policyförändringar som har tagits fram implementeras framgångsrikt.
- **År 5: Driva valkampanj** Hungerprojektet driver intensiva kampanjer för att få fler kvinnor att ställa upp som kandidater och få fler kvinnor att rösta i det kommande valet.

Hungerprojektets strategi i Indien grundar sig i tanken om att stärka kvinnors ledarskap genom kapacitetsbyggande program, som även är till för att skapa en positiv miljö så att ledarskapet ska bli effektivt.

Bangladesh

Hungerprojektet Bangladesh arbetar främst med tre områden: Stärka den lokala demokratin, främja ledarskap bland unga och motverka diskriminering av kvinnor. I Bangladesh är Hungerprojektet landets största volontärbaserade organisation. De lokala volontärerna arbetar i sin tur i kluster av byar, nära lokala politiker för att uppmuntra decentralisering och en ökad tillgång till resurser, för att säkra tillgången till bland annat sanitet. THP-B arbetar även med utbildningar som fokuserar på genusfrågor och kvinnors ledarskap. De som tar del av våra utbildningar fortsätter ofta att engagera sig i Hungerprojektet och arrangerar i sin tur workshops och möten, som behandlar ämnen som undernäring, könsdiskriminering och korruption.

Mexiko

I Mexiko arbetar Hungerprojektet för att stärka kvinnans position i samhället och göra ursprungsbefolkningens röster hörda. Precis som i Bangladesh och inom epicenterstrategin börjar arbetet med att samla ett kluster av byar för att öka områdets politiska och ekonomiska påverkanskraft. Den sociala mobiliseringen initieras av en så kallad Vision, Commitment & Action workshop. I Mexiko arbetar Hungerprojektet i partnerskap med lokala myndigheter och andra ideella organisationer för att kunna nå ut till så många som möjligt i ett specifikt område, målet är att skapa fungerande samarbeten med civilsamhället i varje delstat. Hungerprojektet i Mexiko etablerar samarbeten mellan studenter på ett av landets främsta universitet, och kvinnor på landsbygden. Kvinnorna får hjälp med exempelvis ekonomiska och juridiska aspekter kring det egna företaget.

Peru

Hungerprojektet har ingen egen strategi för verksamheten i Peru, utan arbetar istället i partnerskap med organisationen Chirapaq (Center for Indigenous Peoples' Cultures of Peru). Chirapaq arbetar med att stärka nätverk av kvinnor och unga från ursprungsbefolkningen, så att de i sin tur kan främja ursprungsbefolkningens politiska och kulturella rättigheter. Chirapaq representerar 37 olika språkgrupper från 14 stater i Peru.

Hungerprojektet Sverige

I linje med den globala strategin, är Hungerprojektet Sveriges ambition att, under perioden fram till 2020, bilda hållbara och långsiktiga partnerskap med investerare, organisationer och andra intressenter som gör det möjligt för oss att fördjupa och skala upp vår verksamhet i och utanför de länder vi verkar samt informera om och arbeta för att samhällsledd utveckling genomförs som en effektiv metod för fattigdomsbekämpning.

Vi har i dagsläget ett antal starka partnerskap med företag, organisationer och entreprenörer, varav alla är hängivna arbetet med att avskaffa hunger och fattigdom. Tillsammans kan vi visa att hunger och fattigdom bara kan avskaffas om man arbetar i partnerskap med människor och tillsammans med lokala samhällsinstitutioner.

Vi är övertygade om att lokala gräsrotsstrategier där de människor som påverkas av utvecklingen själva leder den, är det mest effektiva sättet att arbeta för en hållbar utveckling. Hungerprojektets tankesätt går igen i de nya Hållbarhetsmålen och många är överens om att det krävs integrerade strategier och inte enskilda punktinsatser för att driva en hållbar utveckling. Det krävs att man investerar i det lokala civilsamhället för att utvecklingen ska gå framåt på ett hållbart och effektivt sätt. En viktig byggsten är även att garantera att kvinnor får en röst och får inflytande. Enligt FN skulle antalet hungriga i världen minska med 150 miljoner människor, om kvinnliga bönder hade samma resurser som män. Det är därför Hungerprojektet inom alla strategier satsar på jämställdhet och på att stärka kvinnor och flickor.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har vi för att uppnå vårt mål?

Sverige

Hungerprojektet Sverige har växt avsevärt under de senaste åren, både gällande intäkter och i kännedom. Hungerprojektet Sverige har kontor i Stockholm, Göteborg och Malmö. Intäkten 2015 uppgick till 19,6 miljoner människor. Hungerprojektets kansli, styrelse och volontärer deltar ofta i debatter, föreläsningar och diskussioner i fattigdoms- och hungerrelaterade frågor. Hungerprojektet deltar även i dialogprocesser med det civila samhället, Sida och regeringen och har en representant i Forum Syds styrelse.

Hungerprojektet har under 2015 och 2016 ökat påverkansarbetet inom området flickors rättigheter genom projektet Flickaplattformen. Flickaplattformen syftar till att stärka de initiativ som finns i Sverige för jämställdhet och flickors rättigheter för att på så sätt göra området till en prioriterad fråga och bidra till ett mer jämställt samhälle. Flickaplattformen är ett 3-årigt projekt som drivs av Hungerprojektet och Make Equal och finansieras av Svenska PostkodLotteriet.

Årliga verksamhetsplaner styr organisationens arbete, vilka i stort följer organisationens strategiska plan. I Sverige finns det väl utvecklade rutiner för finansiering, planering, implementering, uppföljning och rapportering på projektnivå, som uppfyller kraven från bland annat Forum Syd, Radiohjälpen och PostkodLotteriet.

Inom organisationen finns det även framstående nätverk, Det Goda Nätverket, en sammanslutning av kvinnliga ledare, som på volontärbasis bidrar till att öka insamlingen och kännedomen om Hungerprojektet.

Hungerprojektets aktiviteter och samarbeten utvärderas löpande för att på ett effektivt sätt kunna utveckla insamlingen och stärka organisationens varumärke. Hungerprojektet strävar globalt efter att vara en

organisation som är öppen för lärande och redo att revidera processer som kan implementeras på ett bättre sätt.

Globalt

Hungerprojektet har drygt 390 anställda i 22 länder, varav merparten arbetar i de 12 programländerna. Alla är lokalt anställda och har god kännedom om lokala utmaningar och problem. I samtliga länder arbetar vi i partnerskap med statliga institutioner, företag och andra organisationer. Dessa samarbeten ger oss möjligheter vi inte skulle ha på egen hand. Globalt har vi även gått i bräschen för ett samarbete med andra civila samhällsorganisationer kring samhällsledd utveckling (Community led development – CLD). Stiftelser och företag har en stor betydelse för insamlingen, men fördelningen ser olika ut i de olika insamlingsländerna. Insamlingen globalt var 2015 ca 21 miljoner USD. De övergripande målen för globala Hungerprojektet formuleras av landscheferna och den globala Vd:n och styrelsen.

Hur vet vi om organisationen gör framsteg?

Uppföljning och utvärdering av vårt arbete är ett måste för att kunna förbättra verksamheten. Hungerprojektets arbete med mål och delmål leds av ett uppföljnings- och utvärderingsteam bestående av personer från programländerna, insamlingsländerna och det globala kontoret. Teamet ansvarar även för att utveckla och förbättra utvärderingssystemet. Hungerprojektet följer upp och anpassar mål och delmål efter output-indikatorer, alltså de troliga eller uppnådda resultaten som uppkommit på kort eller medellång sikt. Vi har ett välutvecklat system för uppföljning och utvärdering av programverksamheten som nu håller på att utvecklas ytterligare för att även kunna mäta impact/effekter på lång sikt. Allt samordnas via det globala kontoret och Hungerprojektet arbetar med systematiskt lärande och förbättringsarbete för att hela tiden effektivisera våra metoder för uppföljning.

Vi samlar in data varje kvartal från alla våra programländer, vilket sedan finns lättillgängligt för hela organisationen. Vi jobbar löpande med att förbättra uppföljningsarbetet, till exempel försöker vi hitta bättre tekniska lösningar och fokusera ännu mer på effekter av vårt arbete. Vi jobbar med Participatory M&E, vilket innebär att människorna i våra program deltar i utvärderingarna genom att både samla in och konsumera data. Utvärderingarnas syfte blir därmed inte enbart att säkerställa att vi möter krav från investerare, utan även att vi uppfyller de mål och behov som finns i de samhällen där vi verkar. Arbetet med Participatory M&E gör att det kan finnas ett kunskapsgap mellan de volontärer som samlar in information och våra anställda, vilket vi försöker förebygga genom att utbilda de volontärer som deltar.

För att illustrera hur Hungerprojektet arbetar med M&E kommer vi ge exempel på två delmålsättningar.

Delmålexempel 1: Säkerställa att kvinnor inkluderas i utvecklingen på gräsrotsnivå i sina samhällen

Hösten 2015 lanserade Hungerprojektet Womens Empowerment Index (WEI) - ett index som mäter hur stärkta och självständiga kvinnor är. Detta mäts genom fem nyckelområden - verksamhet, inkomst, ledarskap, resurser och tid. Kvinnor anses vara stärkta och självständiga om de har relevanta framgångar inom dessa fem områden samt om deras framgångar kan jämföras med männens framgångar i samma område. Women's Empowerment Index består av två delar - Women's Achievement Ratio (WAR) och

Gender Parity Ratio (GPR). WAR mäter kvinnors framgångar inom ett antal fördefinierade mål, medan GPR mäter kvinnors framgångar i förhållande till männen i samma område. WEI har testats i åtta länder med slumpmässiga enkätsvar från nästan 5000 hushåll i länder där Hungerprojektet verkar.

Maternal Health Dashboard

Hungerprojektet har tillsammans med Klipfolio och iFormBuilder lanserat Maternal Health Dashboard, en interaktiv sajt som visar de senaste utvecklingstrenderna inom mödravård. Tanken är att sidan på ett enkelt och visuellt sätt ska göra data från Hungerprojektets program tillgängliga för allmänheten. Sidan visar vilka utmaningar mödravården står inför och belyser några av de insatser som Hungerprojektet jobbar med. Man kan bland annat undersöka hur långt ett genomsnittligt hushåll har till en välfungerande klinik, främsta orsakerna till mödradödlighet samt hur tillgängligt vaccin och mediciner är. Genom sidor som Maternal Health Dashboard skapas en transparens i utvärderingsarbetet, vilket är viktigt både inom organisationen och utåt till våra investerare

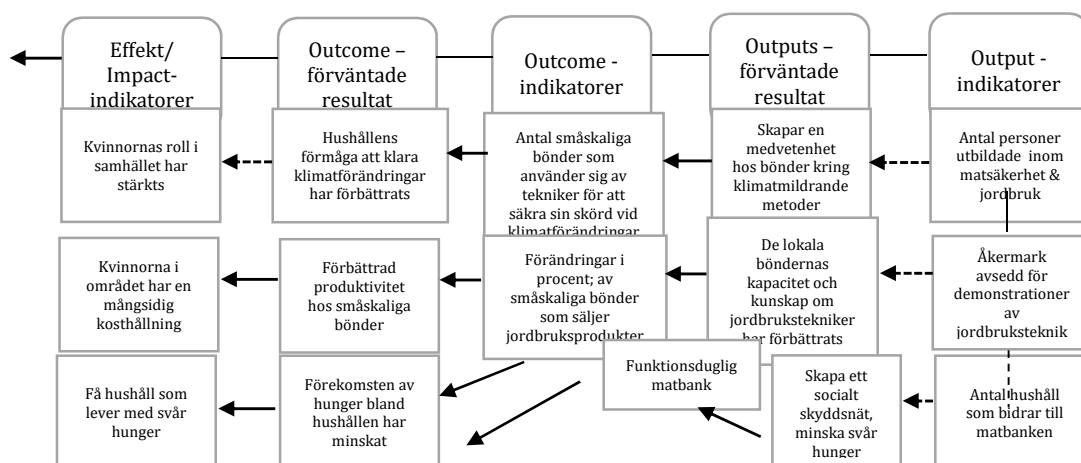
Delmålexempel 2: förbättra jordbruksproduktivitet och bygga upp ett klimatskydd för småskaliga bönder

För att avgöra om organisationen gör framsteg inom ovanstående område används hushållsundersökningar. En indikator är till exempel antal hushåll som implementerar riskhämmande metoder för att öka jordbrukets motståndskraft för klimatförändringar, alltså antal hushåll som vidtar åtgärder att skydda sitt jordbruk. En ytterligare indikator är att det finns en funktionell matbank. En välfungerande matbank innebär att epicentret kan klara torka, missväxt och andra katastrofer med hjälp av matbanken. Inom epicenterstrategin finns totalt 52 indikatorer som avgör om utvecklingen går framåt. För att ett epicenter ska bedömas vara i fas 3 krävs framsteg på alla fronter, att det tydligt går att avgöra att arbetet har gett resultat. Med denna modell illustreras hur utvärderings- och övervakningsarbetet fungerar inom epicenterstrategin, exemplet visar en förenklad resultatmodell inom matsäkerhet och jordbruk:

Matsäkerhet & Jordbruk

Delmål:

- 1) Arbeta med kapacitetsutveckling bland lokala bönder
- 2) Förbättra hushållens skydd mot klimatförändringar
- 3) Minska förekomsten av hunger i området

Case: Ghana

Under året har en sammanställning gjorts av en utvärdering av Hungerprojektets arbete i sex epicenter i Ghana: Akotekrom, Atuobikrom, Dome-Achiansa, Nkawanda, Nsuta-Aweregya och Odumase-Wawase. Utvärderingen fokuserade på åtta programområden med 44 indikatorer. De åtta programområdena är: social mobilisering, kvinnors empowerment (stärkande), vatten och sanitet, läskunnighet och utbildning, matsäkerhet, hälsa och näringslära, samt minskad fattigdom och mikrofinansiering. Information samlades in via enkätundersökningar, gruppintervjuer och enskilda intervjuer med särskilt insatta personer.

Utvärderingen visade att epicentren bidrar positivt till lokal utveckling, och därmed till nationell utveckling. De mest imponerande resultaten var att fattigdomen hade minskat med i genomsnitt 44 % och att extrem hunger nästintill försvunnit (1 %). Dessutom hade hälsovården förbättrats genom tillgång till epicentrens kliniker, och tillgången till rent vatten och sanitet hade förbättrats avsevärt. Utvärderingen visade också att fortsatt arbete krävs gällande mäns och kvinnors lika deltagande i epicentrens aktiviteter, läskunnighet bland vuxna, samt tilltro till ens egen förmåga att förändra sitt samhälle.

Hungerprojektets mål i Ghana är att stärka samhällen där kvinnor och män arbetar tillsammans för att utrota hunger och fattigdom genom sina egna projekt, med hjälp av lokala resurser, och där lokala resurser saknas ha självförtroende att söka externa resurser. En del i detta är att uppnå självförsörjande epicenter, detta kan du läsa mer om på sidan 22.

Vad har vi åstadkommit så här långt?

För att få en uppfattning av vad Hungerprojektet har åstadkommit så här långt presenterar vi dels övergripande nyckeltal, exempelberättelser från våra program samt mer detaljerade exempel på vad vi har åstadkommit i Ghana.

Nyckeltal 2015

Hungerprojektet har bedrivit programverksamhet sedan 1990. Samtliga nyckeltal är från 2015 om inget annat anges.

Övergripande nyckeltal

Antal människor som nåddes av Hungerprojektets insatser	Totalt: 18,1 miljoner Afrika: 1,6 miljoner Indien: 11,5 miljoner Bangladesh: 4,8 miljoner Mexiko: 21 050
Antal samhällen vi når ut till i dagsläget	19 981

Entreprenörskap & mikrofinans

Aktiva deltagare i mikrofinansprogram	79 661, varav 79 % kvinnor
Antal personer som utbildades i utvecklande av inkomstgenererande verksamheter	72 691
Antal sparinsättningar i mikrokreditbankerna	236 798 USD

Jämställdhet

Antal deltagare i våra program för empowerment	102 337, varav 66 % kvinnor
Antal kvinnor som deltagit i ledarskapsutbildning	56 349
Antal personer som deltog i möten, workshops och kampanjer om utbildning.	61 566
Antal personer som har deltagit i våra hiv/ aids- och jämställdhetsworkshops	105 013

Näring & hälsa

Antal barn som genomgick vikt- och näringsövervakning	187 163
Antal personer som hade tillgång till hälsokliniker.	319 578
Antal barn som vaccinerades.	99 178

Antal kvinnor som fick mödravård under och efter graviditeten på epicenterkliniker.	26 169
Antal personer som deltog i workshops om matsäkerhet.	74 002
Antal personer som deltog i möten, workshops och kampanjer om vatten, sanitet och hygien.	167 174

När vi uppskattar hur många människor vi når ut till, är det viktigt att komma ihåg att det är antal människor som direkt och indirekt berörs av vår programverksamhet. Till exempel når vi över 70 000 låntagare i våra mikrofinansprogram, men antalet personer som berörs av den förbättrade ekonomin som familjen får är långt större. För att få ett lån i någon av våra banker, kräver vi också att personen i fråga går en utbildning i grundläggande företagsekonomi och att deras barn ska gå i skolan. Vanligt är också att låntagarna har deltagit i någon av våra "Vision, Commitment och Action" (VCA)-workshops eller jämställdhetsworkshops innan de tar ett lån. Värdet av denna utbildning är svårt att mäta, men i utvärderingsstudier framhålls hur viktiga dessa workshops är för att kvinnor ska få självförtroendet att ta plats i och utanför hemmet. Detta beskrivs närmare i exemplen från Burkina Faso och Indien i stycket om de långsiktiga effekterna nedan.

Berättelser från programverksamheten

Berättelser från våra program ger en uppfattning av den effekt som våra insatser haft på individnivå.

Rokhaya Dien, Senegal

Rokhaya är 45 år och bor i Hungerprojektets epicenter Mpal i nordvästra Senegal. Rokhaya arrangerar med Hungerprojektets hjälp workshops för att stärka kvinnors ledarskap.

"Jag gillade att Hungerprojektet vänder sig till oss kvinnor. Att någon var intresserad av att veta vad vi tyckte och kände var vi inte riktigt vana vid. Det var oss och inte männen man ville komma i kontakt med. Det största problemet för kvinnorna här är de långa transportsträckorna, speciellt för att nå sjukhuset när de ska föda och för att få rätt vård under graviditeten. Det är också viktigt för kvinnorna att vara med och dela på familjens försörjning. Då får de en helt annan respekt av sina män."

Enligt Rokhaya är det framförallt Hungerprojektets mikrofinansprogram som har varit betydelsefulla för kvinnorna i byarna. Av 930 medlemmar i banken är över 60 procent kvinnor. Hon är själv medlem och har med hjälp av mikrolånen blivit en skarp affärskvinna med egen handel av varor.

Elisabeth Obubuafo, Ghana

Elisabeth är en jordbrukare i östra Ghana vid epicentret Matsekope. Elisabeth föddes i en fattig familj på landsbygden, utan möjligheter till att studera längre än grundskolenivå. Hon gifte sig ung och hennes möjligheter att påverka sin och sina tre barns framtid i en positiv riktning var begränsade.

Elisabeth är en driven person som sökte möjligheter att förändra sina omständigheter. Hon kom i kontakt med Hungerprojektet för tio år sedan och har genom Hungerprojektet utbildat sig i jämställdhet, företagande och olika jordbrukstekniker. Genom dessa utbildningar fick Elisabeth den nödvändiga kunskapen och modet att starta sitt egna företagande, skicka sina barn till skolan och påverka sitt äktenskap i en mer jämställd riktning.

Elisabeth har utökat sina grönsaksodlingar, och hon driver numera även inkomstgenererande aktiviteter inom krukmakeri, klädproduktion och fiske. Att Elisabeth numera får sin inkomst från flera olika källor innebär att hon inte är lika sårbar för exempelvis torka eller dåligt fiske.

Hennes man stöttar henne i de förändringar och förbättringar hon driver. Elisabeth är ett lysande exempel på de positiva förändringar som kan ske på individ- och samhällsnivå när kvinnors ställning stärks och de får ta plats i samhället på lika villkor som männen.

Självförsörjning - vad är det?

Att ett epicenter är självförsörjande betyder inte nödvändigtvis att alla invånares behov är tillgodosedda. Däremot har självförsörjande epicenter en förmåga och vilja att hantera utmaningar och identifiera hur de ska agera för att få samhällets behov uppfyllda, tack vare den utbildning och kapacitet de har fått genom Hungerprojektets insatser. Ett självförsörjande epicenter är inte heller helt oberoende av resurser utifrån. Tvärtom så har ett självförsörjande epicenter fått tillgång till tjänster och infrastruktur via lokala myndigheter, som exempelvis hälsovård och utbildning. Tidigare var de helt isolerade från offentliga tjänster. Invånarna i ett självförsörjande epicenter är engagerade och strävar efter att uppfylla både nuvarande och kommande behov. Ett självförsörjande epicenter både ger och tar från det nätverk det har runtomkring sig.

Ett antal övergripande mål behöver vara uppnådda för att ett epicenter ska definieras som självförsörjande. Några av dessa är att:

- Invånarna i epicentret tar egna initiativ och är självgående i sitt arbete med att avskaffa sin hunger
- Ledarskapet i epicentret är effektivt, jämställt och transparent
- Ledarna är demokratiskt valda
- Kvinnor är stärkta och har både självförtroende och kompetens
- Det finns tillgång till grundläggande resurser (utbildning, matsäkerhet, hälsa, mikrokrediter, vatten och sanitet)
- Det finns tillräckligt med inkomst för att täcka utgifter och för att säkerställa fortsatt tillväxt

När ett samhälle har nått självförsörjning påbörjar Hungerprojektet sin utfasning genom att skala ner sina insatser. Att skapa självförsörjande samhällen har både tagit längre tid och varit mer kostsamt än vi räknade med när vi började arbeta med epicenterstrategin. En viktig lärdom är att ledarskapet bland invånarna i epicentret är mer eller mindre avgörande för att utvecklingen ska gå framåt.

Under 2016 har tre epicenter i Ghana; Atuobikrom, Akotekrom och Nsuta-Aweregya, uppnått självförsörjning. Detta innebär att de har visat på självförtroende, kapacitet och kunskap för att vara drivande i sin egen utveckling. Epicentrens prestation firades genom en investerarsresa till Ghana där Hungerprojektets globala Vd Åsa Skogström Feldt och Hungerprojektet Ghanas Vd Samuel Afrane deltog. Om epicentrens prestation sa Åsa Skogström följande:

”Detta är ett exempel på hur en strategi kan uppnå lokalt ägda visioner och mål och fostra en kultur av självbestämmande inom vilken samhället självt är drivande i sin fortsatta utveckling.”